

Entegre Raporlama, Türk İşletmelerinin Entegre Raporlamaya Bakışı Üzerine Bir Araştırma*

Filiz YÜKSEL** Hakan ARACI***

ÖZ

Kurumsal raporlar şeffaflık ve hesap verilebilirliğin sağlanmasında işletmeler tarafından kullanılan araçlardır. İşletmeler faaliyet sonuçlarına ilişkin finansal ve finansal olmayan bilgileri finansal raporlar, çevre sosyal ve yönetim raporları, kurumsal sosyal sorumluluk raporları, sürdürülebilirlik raporları vasıtasıyla bilgi kullanıcılarına sunmaktadır. Bu raporların her biri ayrı ayrı hazırlanıp sunulmaktadır. Ancak 2009 yılından beri, finansal ve finansal olmayan bilgilerin entegre biçimde tek bir raporda sunulması gerektiği görüşü hakim olmaya başlamıştır. Bu Çalışmanın amacı, entegre raporlama ve entegre raporun incelenmesi, dünyada entegre raporlamanın mevcut durumu, Ülkemizde entegre raporlamanın mevcut durumunun tespit edilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Entegre Raporlama, Kurumsal Raporlama, BİST Kurumsal Yönetim Endeksi

JEL Sınıflandırması: M400, M410, M480

Integrated Reporting, Research On Overview Of Turkish Corporations To Integrated Reporting

ABSTRACT

Corporate reports are tools used by businesses in ensuring transparency and accountability. Business offer financial and non-financial information to information user related with operational results through financial reports, environmental, social and governing reports, Corporate Social Responsibility Report and sustainability reports. Each of these reports is prepared and submitted separately. However, since 2009, the view that financial and non-financial information should be presented in an integrated format in single report has begun to be dominant. The purpose of this study is examining the integrated reporting, the current status of integrated reporting in the world, along with determining the current status of integrated reporting in Turkey.

Keywords: Integrated Reporting, Corporate Reporting, BIST Corporate Governance Index

JEL Classification: M400, M410, M480

GİRİŞ

Kurumsal yönetim, hissedarlar ve diğer tüm paydaşların hak ve menfaatlerinin korunmasını sağlayacak yönetim yapısının oluşturulması ve işlerliğinin sağlanmasına yönelik bir sistemdir. Başta hissedarlar olmak üzere tüm paydaşların hak ve menfaatlerinin korunması için yöneticiler, yönetim faaliyetlerinde eşitlik ve sorumluluk ilkesine uygun hareket etmeli, şeffaflık ve hesap verilebilirliğin sağlanması adına kurumsal raporları hazırlamak ve

* Bu çalışma Filiz YÜKSEL tarafından hazırlanan "Entegre Raporlama, Türk İşletmelerinin Entegre Raporlamaya Bakışı Üzerine Bir Araştırma" isimli doktora tezinden üretilmiştir.

** Öğr.Gör.Dr., Dumlupınar Üniversitesi, Domaniç Hayme Ana MYO, filizyuksele@windowslive.com

*** Yard.Doç.Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, İİBF, İşletme ABD, Muhasebe Finansman BD, aracihakan@hotmail.com

sunmalıdır. Kurumsal raporlar işletme faaliyetlerine ilişkin finansal ve finansal olmayan performansın bilgi kullanıcılarına aktarılmasını sağlayan araçlardır. Finansal raporlar, kurumsal raporlamanın temelini oluşturmaktadır.

1980'lerden itibaren sürdürülebilir kalkınmanın önem kazanması ile birlikte işletmenin finansal olmayan performans sonuçları finansal performans sonuçları kadar önem kazanmıştır. Bu nedenle işletmeler finansal raporların yanında çevresel sosyal ve yönetim raporları, kurumsal sosyal sorumluluk raporları, sürdürülebilirlik raporları gibi finansal olmayan raporları da hazırlamakta ve bilgi kullanıcılarına sunmaktadır.

Finansal raporlamaya ve finansal olmayan raporlara yönelik eleştiriler ile birlikte, finansal performans ile finansal olmayan performansın ayrı ayrı raporlarda bilgi kullanıcılarına sunulmasının işletme performansını tam olarak yansıtmadığına dair eleştiriler entegre raporlamayı gündeme getirmiştir. 2009 yılında Accounting for Sustainability Project (A4S) kapsamında düzenlenen "Governance & Collaboration: Establishing an International Integrated Reporting Committee" başlıklı forumda, Galler Prensi International Federation of Accountants (IFAC-Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu) ve Global Reporting Initiative (GRI-Küresel Raporlama Girişimi)'i işbirliğine davet etmiştir. Bu işbirliğinin amacı, kurumsal raporlamada finansal ve finansal olmayan bilgilerin birbirine entegre edildiği bir yaklaşım geliştirmektir. IFAC ve GRI tarafından yapılan çalışmalar sonucu 2010 yılında kurulan International Integrated Reporting Council (IIRC-Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi), Aralık 2013'te Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi yayınlanmıştır.

Entegre raporlama, entegre düşünce temelinde gerçekleştirilen işletme faaliyetleri sonucunda sermaye ögeleri üzerinde yaratılan etkinin entegre rapor vasıtasıyla bilgi kullanıcılarına sunulması sürecidir. Entegre raporlama ve entegre rapor, kurumsal raporlamada yeni bir yaklaşım olmasına rağmen dünya çapında kısa zamanda büyük bir destek görmüştür.

Bu Çalışmanın amacı, entegre raporlama ve entegre raporun incelenmesi, dünyada entegre raporlamanın mevcut durumunun incelenmesi, Ülkemizde entegre raporlamanın mevcut durumunun tespit edilmesidir.

I. KURUMSAL YÖNETİM

1992 yılında İngiltere'de Sir Adrian Cadbury başkanlığında toplanan "Committee on the Financial Aspects of Corporate Governance" (Kurumsal Yönetimin Finansal Boyutu Komitesi), 1 Aralık 1992 tarihinde, "Cadbury Raporu" olarak anılan "Kurumsal Yönetimin Finansal Boyutu" adlı raporu yayınlamışlardır. Bu Rapora göre, "kurumsal yönetim şirketlerin yönetildiği ve kontrol edildiği sistemdir" (Cadbury Raporu, 1992).

Vekalet probleminin kontrol altında tutulması, işletme varlıklarının etkin kullanımının sağlanması, yöneticilerin hesap verme sorumluluğunu yerine

getirmesinin sağlanması amacıyla hizmet eden kurumsal yönetimde, zamanla hissedarların yanında diğer paydaşlar da dikkate alınmaya başlanmıştır. Sir Adrian Cadbury, Eylül 1999'da kaleme aldığı bu Önsözde kurumsal yönetim tanımına yer vermiştir. Buna göre, "Kurumsal Yönetim, ekonomik ve sosyal hedefler ve bireysel ve toplumsal hedefler arasında denge kurmakla ilgilidir. Yönetim çerçevesi kaynakların etkin kullanımını ve hesap verilebilirliği teşvik eder. Amaç, bireylerin, şirketlerin ve toplumun çıkarlarının mümkün olduğunca eşit düzeyde dikkate alınmasıdır (Iskander ve Chamlou, 2000).

"Kurumsal Yönetim, bir şirketin yönetimi, yönetim kurulu, hissedarları ve diğer paydaşlar arasındaki bir dizi ilişkiyi kapsayan, şirketin hedeflerinin belirlendiği bir yapıyı ortaya koyan, bu hedeflere nasıl ulaşılacağı ve performansın nasıl denetleneceğinin yollarını çizen kavramdır" (OECD, 2004).

King Komitesi tarafından 2016 yılının Kasım ayında kurumsal yönetim kavramına ilişkin etik, kültür ve liderlik kavramlarını içeren yeni bir tanım yapılmıştır. Buna göre, "Kurumsal Yönetim, etik kültür, iyi yönetişim, etkili kontrol ve yasallık yönetişim çıktılarına ulaşma yolunda yönetim organı tarafından gerçekleştirilen etik ve etkili liderlik olarak tanımlanabilir" (IoDSA, 2016).

Bu açıklamalar doğrultusunda Kurumsal Yönetim, işletmeyle ilgili tüm paydaşların ve doğal çevrenin korunması ve geliştirilmesi amaçlarıyla, etik ilkeler ve sürdürülebilirliğin entegre edildiği işletme stratejisinin oluşturulması, bu strateji ve eşitlik, sorumluluk, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri doğrultusunda işletme faaliyetlerinin planlanması, örgütlenmesi, yürütülmesi, denetlenmesi ve raporlanması süreci, olarak tanımlanabilir.

Kurumsal yönetim sisteminden beklenen yararın elde edilebilmesi için yönetim sürecinde eşitlik, sorumluluk, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerine uygun davranılmalıdır. King IV Raporu, bir yönetim organının Eşitlik, Sorumluluk, Şeffaflık ve Hesap Verilebilirlik ilkelerine ek olarak, Doğruluk (Integrity) ve Yetkinlik (Competence) özelliklerine de sahip olması gerektiğini açıklamıştır. Doğruluk ve Yetkinlik ilkeleri daha çok yöneticide bulunması gereken kişisel özellikler olarak nitelendirilebilir.

Kurumsal yönetim, işletmeye uzun vadede başarı kazandıracak ve işletme değerini arttıracak yönetim yapısının oluşturularak tüm paydaşların çıkarlarının maksimize edilmesi amacıyla taşır. Kurumsal yönetimin bu amacına ulaşabilmek için yönetim faaliyetlerinin eşitlik, hesap verilebilirlik, sorumluluk ve şeffaflık yaklaşımları temelinde gerçekleştirilmesi gerekir. İşletme içinde ve işletme dışındaki paydaşların, belirlenen amaçlara ulaşıp ulaşılmadığını görmesi açısından, işletme faaliyetlerine ilişkin finansal ve finansal olmayan bilgilere ihtiyaçları vardır. İşletme ile ilgili finansal ve finansal olmayan bu bilgiler kurumsal raporlar vasıtasıyla hissedarlara ve paydaşlara sunulur.

Günümüzde işletmeler finansal raporları yanında, yönetim raporları, çevresel raporlar, kurumsal sosyal sorumluluk raporları, sürdürülebilirlik raporları,

literatüre ve uygulamaya yeni giren entegre raporlarını, faaliyet raporlarının bir bölümü olarak veya ayrı bir rapor olarak hazırlamakta, internet sitelerinde, kamuyu aydınlatma platformlarında bilgi kullanıcılarının kullanımına sunmaktadırlar.

II. ENTEGRE RAPORLAMA VE ENTEGRE RAPOR

Çalışmanın bu bölümünde entegre raporlama ve entegre rapor kavramları, entegre raporlamanın gelişimi ve Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi incelenecektir.

A. Entegre Raporlama ve Entegre Rapor Kavramları

Değer yaratmak isteyen işletmeler faaliyetlerinin finansal sonuçları yanında sosyal ve çevresel etkileri dikkate almak, bununla birlikte şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri gereği işletme tarafından yaratılan finansal, sosyal ve çevresel etkileri raporlamak durumundadırlar.

Günümüzde, işletmeler tarafından zorunlu olarak finansal raporlar ve gönüllü olarak kurumsal yönetim raporları, çevre-sosyal-yönetim raporları, kurumsal sosyal sorumluluk raporları veya sürdürülebilirlik raporları gibi çok sayıda rapor hazırlanmaktadır. Ancak bu raporlar ya sadece işletmenin finansal performansına yönelik bilgileri, ya sadece işletme faaliyetlerinin çevreye, topluma etkilerini, ya da sadece kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetlerine ilişkin bilgileri içermektedir. Bu nedenle paydaşların işletmeyle ilgili verecekleri kararlarda dayanak oluşturacak raporlama modellerinin birtakım eksiklikleri olduğu iddia edilmektedir. “Mevcut raporlama modellerinin eksikliklerinin kabul edilmesi, ve daha etkili raporlama çözümlerinin bulunması için acil ihtiyaç duyulması ile, dünya çapındaki tartışmalar entegre raporlama olarak bilinir hale gelmiş olan konuya odaklanmaya başlamıştır” (IRC, 2011).

Entegre Raporlama, entegre düşünce biçimi üzerine inşa edilen ve bir kuruluş tarafından zaman içinde yaratılan değer hakkında bir entegre raporun ve değer yaratma sürecinin unsurları hakkındaki diğer ilgili bildirimlerin yayınlanmasıyla sonuçlanan bir süreçtir (IIR, 2013). Bir entegre rapor bir kuruluşun stratejisinin, kurumsal yönetiminin, performansının ve beklentilerinin kuruluş dış çevresi bağlamında kısa, orta ve uzun vadede değer yaratmayı nasıl sağlayacağını kısa ve öz bir şekilde bildirilmesidir (IIRC, 2013).

Entegre raporlama, iç ve dış çevre unsurları dikkate alınarak, entegre düşünce ile işletmenin değer yaratma sürecinin kısa, özlü ve açık bir şekilde paydaşlara sunulmasına ilişkin raporlamadır. Entegre Raporlama, entegre düşünce temelinde faaliyetlerini yürüten işletmelerin kısa, orta ve uzun vadede tüm paydaşlar için değer yaratma sürecini entegre rapor ile bilgi kullanıcılarına sunma sürecidir. Daha geniş bir ifadeyle entegre raporlama, bir sistem olan işletmede, iç ve dış çevre unsurları dikkate alınarak oluşturulacak sürdürülebilirliği esas alan işletme stratejisi doğrultusunda, sermaye unsurları ve kaynakların alt sistemlere ve işletme faaliyetlerine tahsisi, kaynaklar ve alt sistemler arasındaki ilişkiyi, kısa, orta

ve uzun vadede performans sonuçlarının işletmeye ve paydaşlara katkısına ilişkin değer yaratma sürecinin kısa, özlü ve açık bir şekilde sunulmasına ilişkin raporlamadır. Entegre rapor, kısa, orta ve uzun vadede işletmenin değer yaratma yeteneğini ortaya koyan, işletmenin bütünsel bir tablosunu veren kurumsal rapordur.

B. Entegre Raporlamanın Gelişimi ve Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi

Tarihsel gelişimi incelendiğinde entegre raporlama ve entegre raporun gelişiminde önemli rol oynayan 6 önemli kurum ve kuruluşun etkisi olduğu görülmüştür. Bunlar Institute of Directors in Southern Africa (IoDSA), The Prince's Accounting for Sustainability Project (A4S), Global Reporting Initiative (GRI), International Federation of Accountants (IFAC), The Integrated Reporting Committee (IRC) of South Africa, International Integrated Reporting Council (IIRC)'dir.

The Prince's Accounting for Sustainability Project kapsamında 2007 yılında yayınlanan Bağlı Raporlama Çerçevesi (Connected Reporting Framework)'nde, IoDSA tarafından Eylül 2009'da yayınlanan King III'de, işletmelerin işletme stratejileri ile finansal ve finansal olmayan performansları arasındaki ilişkiyi yansıtmayı gerektirdiği dile getirilmiş, entegre raporlama ifadesine yer verilmiştir. Son olarak da IIRC tarafından Aralık 2013'de Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi yayınlanmıştır.

IIRC tarafından, yatırımcılar, muhasebe uzmanları, düzenleyiciler, akademisyenler, standart belirleyiciler ve sivil toplum kuruluşlarının da katılımıyla yapılan çalışmalar sonucunda, 5 Aralık 2013'de Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi yayınlanmıştır. Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi Giriş Bölümü ve Entegre Rapor Bölümü olmak üzere iki temel bölümden oluşmaktadır. Giriş Bölümü, Çerçevenin Kullanımı ve entegre raporda kullanılan Temel Kavramları açıklarken, Entegre Rapor Bölümü raporun hazırlanmasında yol gösterici olan Kılavuz İlkeler ve raporda bulunması gereken öğeleri açıklayan İçerik Öğelerinden oluşmaktadır.

Çerçevede Temel Kavramlar kapsamında değer yaratma, sermaye öğeleri ve değer yaratma süreci ele alınmıştır. Çerçevede stratejik odak ve geleceğe yönelim, bilgiler arası bağlantı, paydaşlarla ilişkiler, önemlilik, kısa ve öz olma, güvenilirlik ve tamlık, tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik olmak üzere yedi kılavuz ilke açıklanmıştır.

Entegre düşünce temelinde hazırlanan ve sunulan entegre raporda birbirine bağlı olan ve İçerik Öğeleri olarak adlandırılan 8 öge bulunur. Çerçevede kurumsal genel görünüm ve dış çevre, kurumsal yönetim, iş modeli, riskler ve fırsatlar, strateji ve kaynak aktarımı, performans, genel görünüş, hazırlık ve sunumun temeli İçerik Öğeleri olarak açıklanmıştır.

III. ENTEGRE RAPORLAMANIN MEVCUT DURUMU

Kuruluşundan sonra Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi hazırlamak için faaliyetlerine başlayan IIRC, entegre raporlamanın benimsenmesini sağlamak ve işletmelere entegre raporlama konusunda yol göstermek, işletmelerin deneyimlerini paylaşmasını sağlamak adına “<IR> Business Network”(ER İşletme Ağı) oluşturmuştur. IIRC, ER İşletme Ağına sonra, <IR> Academic Network, <IR> Network for Professional Accountancy Bodies, <IR> Banking Network, <IR> Insurance Network, <IR> Investor Network, <IR> Pension Fund Network, <IR> Technology Initiative, Public Sector Pioneer Network oluşturarak entegre raporlama uygulamalarını geliştirmeye ve benimsenmesini sağlamaya çalışmaktadır. Bununla birlikte, entegre raporlamanın benimsenmesini desteklemek ve yol gösterici olmak adına bazı ülkeler Ülke Ağları oluşturmuştur.

Güney Afrika, İngiltere ve Almanya gibi bazı ülkeler, muhtemelen ulusal düzenleme değişikliği olduğu için entegre raporlamada lider durumdadır (www.pwc.com/gx/en/). Brezilya’da BM&FBOVESPA Borsası kendi entegre raporunu yayınlamakta ve borsada işlem gören işletmelerin çevresel, sosyal ve yönetim konularındaki raporlarını geliştirmelerini desteklemektedir (Institute RSE Management, 2012) BM&BOVESPA 2012 yılından itibaren borsada işlem gören işletmelerin Referance Form’un 7.8. maddesine göre (“işletmenin başka yerde açıklanmayan uzun vadeli ilişkileri ile ilgili açıklamaları”) ya düzenli Sürdürülebilirlik veya Entegre Rapor ile yayınlamalarını, yayınlamıyorlarsa sebebini açıklamalarını önermiştir (<http://www.bmfbovespa.com.br>).

Aynı zamanda Fransa ve Danimarka’da borsada işlem gören işletmeler için, ve İsveç’te devlete ait işletmeler için sürdürülebilirlik raporu veya entegre raporu yayınlamak zorunludur (<http://www.bmfbovespa.com.br>). Yeni Zelanda, Financial Reporting Act ile Mayıs 2014’de işletmenin entegre raporlaması için standartlar sağlanması gerektiğini ifade etmiş. Kasım 2014’te Johannesburg, New York, Madrid, Singapur, Kuala Lumpur, Londra, Brüksel, Paris, Kopenhag, Helsinki, Melbourne, Sidney, Brezilya ve San Francisco’da entegre raporlamada güvence konulu yuvarlak masa toplantıları yapılmıştır (www.theiirc.org/yearbook2014/).

Malezya, Brezilya, Yeni Zelanda, İngiltere, Japonya, Hindistan, Singapur, Avustralya gibi pek çok ülke; Uluslararası Para Fonu, Birleşmiş Milletler, the International Corporate Governance Network (ICGN) gibi pek çok uluslararası organizasyon entegre raporlama ile ilgili desteklerini açıklamış, yetki alanlarında düzenlemelere girişmişlerdir.

Türkiye, entegre raporlama çalışmalarına destek veren ülkelerden birisidir. Türkiye’de entegre raporlama konusunda en önemli destekçi Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)’dir. TKYD’nin ve IIRC’nin resmi internet sitesinde yer alan habere göre, Türkiye’nin ilk entegre raporunu yayınlayan kuruluş Argüden

Yönetişim Akademisi'dir. Entegre raporlamanın Ülkemizdeki destekçilerinden birisi de Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) olmuştur. Entegre raporlamanın benimsenmesini sağlamak ve işletmelere entegre raporlama konusunda yol göstermek amacıyla oluşturulan Entegre Raporlama Ağları'ndan birisi Entegre Raporlama Türkiye Ağı(ERTA)'dır. "Türkiye Ağı, Türkiye Piyasalarına entegre raporlamayı tanıtmak ve Türkiye'ye özgü uygulamalarla ilgili tartışmalara rehberlik etmek için çalışan, işletmeler, yatırımcılar ve sivil toplum kuruluşları olan tüm paydaşları bir araya getiren Entegre Raporlama Platformu Türkiye (ERTA) tarafından koordine edilmektedir (<http://integratedreporting.org/ir-networks/>).

IIRC ve Black Sun. Plc. İşbirliği ile, Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi'ne uygun olarak hazırlanan entegre raporlardan oluşan IR Database (ER Veritabanı)'nı <http://examples.integratedreporting.org/home> adresinde kullanıma sunmuştur. Ağustos 2017 itibariyle bu veri tabanında, 2011 yılına ait 46, 2012 yılına ait 32, 2013 yılına ait 53, 2014 yılına ait 85, 2015 yılına ait 44 ve 2016 yılında yayınlanan 37, 2017 yılında yayınlanan 2 rapor örneği bulunmaktadır.

IV. BİST KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ'NDEKİ İŞLETMELERİN FAALİYET RAPORLARININ ENTEGRE RAPORLAMAYA UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ

A. Araştırma Yöntemi

Çalışmada, BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde Aralık 2015 itibariyle işlem gören 50 işletmenin faaliyet raporlarının entegre raporlamaya uygunluğu ve bu uygunluğun derecesi belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma konu ve amacına uygun olarak araştırma evreni BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören işletmeler olarak belirlenmiştir. Aralık 2015 tarihi itibariyle BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören işletmeler Tablo 1'de verilmiştir.

Çalışmanın yapıldığı dönemde Endeks'teki işletmelerin yayınlanmış en son tarihli yıllık raporu 2014 yılına ait olduğu için, çalışmada Endeks'teki işletmelerin 2014 yılına ait faaliyet raporlarının incelenmesine karar verilmiştir. Şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerine uygun davrandıkları ve kanuni zorunluluk olduğu için Endeks'te işlem gören tüm işletmelerin 2014 yılına ait faaliyet raporlarına, işletmelerin resmi internet sitesinden ulaşılmıştır.

Endeks'te işlem gören işletmelerin 2014 yılına ait faaliyet raporlarının entegre raporlamaya uygunluk derecesinin incelenebilmesi için ölçüt olarak IIRC tarafından yayınlanan Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi ilkeleri esas alınmıştır. Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi Kılavuz İlkeleri ve İçerik Ögeleri'nden açıklama olarak verilenler ile birbirini tekrar eden ilkeler çıkartılarak 71 adet ölçüt elde edilmiştir. Bu ölçütlerin listesi Ek 1'te verilmiştir.

Tablo 1. BIST Kurumsal Yönetim Endeksinde İşlem Gören İşletmeler

	Kod	Şirket Adı		Kod	Şirket Adı
1	AEFES	Anadolu Efes	26	ISGYO	İş GMYO
2	AKSA	Aksa	27	ISMEN	İş Y. Men. Değ.
3	AKSGY	Akiş GMYO	28	IZOCM	İzocam
4	ALBRK	Albaraka Türk	29	LOGO	Logo Yazılım
5	ANSGR	Anadolu Sigorta	30	OTKAR	Otokar
6	ARCLK	Arçelik	31	PETKM	Petkim
7	ASELS	Aselsan	32	PETUN	Pınar Et ve Un
8	AYGAZ	Aygaz	33	PGSUS	Pegasus
9	COLLA	Coca Cola İçecek	34	PINSU	Pınar Su
10	CRDFA	Creditwest Faktoring	35	PNSUT	Pınar Süt
11	DGGYO	Doğuş GMYO	36	PRKAB	Prysmian Kablo
12	DOAS	Doğuş Otomotiv	37	PRKME	Park Elek.Madencilik
13	DOHOL	Doğan Holding	38	SISE	Şişe Cam
14	EGCYH	Egeli & Co. Yatırım Holding	39	SKBNK	Şekerbank
15	ENKAI	Enka İnşaat	40	TAVHL	Tav Hava Limanları
16	EREGL	Ereğli Demir Çelik	41	TOASO	Tofaş Oto. Fab.
17	GARAN	Garanti Bankası	42	TRCAS	Turcas Petrol
18	GARFA	Garanti Faktoring	43	TSKB	T.S.K.B.
19	GLYHO	Global Yat. Holding	44	TTKOM	Türk Telekom
20	GRNYO	Garanti Yat. Ort.	45	TTRAK	Türk Traktör
21	HALKB	T. Halk Bankası	46	TUPRS	Tüpraş
22	HURGZ	Hürriyet Gzt.	47	VESTL	Vestel
23	IHEVA	İhlas Ev Aletleri	48	YAZIC	Yazıcılar Holding
24	IHLAS	İhlas Holding	49	YGYO	Yeşil GMYO
25	ISFIN	İş Fin.Kir.	50	YKBNK	Yapı ve Kredi Bank.

Kaynak: <https://www.kap.gov.tr/sirketler/> (5.12.2015)

B. Araştırmanın Bulguları

Endeks'te yer alan işletmelerin entegre rapor skorunun hesaplanmasında şu adımlar izlenmiştir:

1. İşletmenin faaliyet raporunda her bir ölçüt için açıklama yapması durumunda işletmeye 1 puan, açıklama yapmaması durumunda ise işletmeye 0 puan verilmiştir. Tüm ölçütlerden alınan puan toplanmış, bu şekilde işletmenin ölçüt açıklamalarından aldığı toplam puan hesaplanmıştır.

2. İşletmenin alabileceği maksimum toplam puan, araştırmada ölçüt olarak kullanılan tüm kriterleri açıklaması durumunda işletmenin alabileceği 71 toplam puandır.

3. Bu açıklamalar doğrultusunda işletmenin entegre rapor skoru şu şekilde hesaplanmıştır:

$$\text{İşletmenin Entegre Rapor Skoru} = \frac{\text{İşletmenin ölçüt açıklamalarından aldığı toplam puan}}{\text{İşletmenin alabileceği maksimum toplam puan}} (1)$$

Yapılan inceleme ve puanlama doğrultusunda Endeks'teki işletmeler entegre raporlama skorlarına göre büyükten küçüğe doğru sıralandığında, Tablo 2'deki gibi bir sonuç karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 2. Entegre Rapor Skorlarına Göre İşletmelerin Büyükten Küçüğe Sıralanışı

Sıra No	İşletme	Entegre Rapor Skoru	Sıra No	İşletme	Entegre Rapor Skoru
1	TAV Hava Limanları	0,8450704	26	Anadolu Efes 2014	0,4788732
2	Garanti	0,7887324	27	Anadolu Sigorta	0,4788732
3	Şişe Cam	0,7464789	28	Logo Yazılım	0,4788732
4	Şekerbank	0,7323944	29	Aksa	0,4507042
5	Albaraka Türk	0,6901408	30	Aygaz	0,4507042
6	Tüpraş	0,6901408	31	Garanti Factoring	0,4507042
7	Erdemir	0,6478873	32	Prysmian Kablo	0,4507042
8	Pınar Et ve Un	0,6478873	33	İş GMYO	0,4366197
9	Pınar Su	0,6478873	34	Akiş GYO	0,4225352
10	Pınar Süt	0,6478873	35	Aselsan	0,4225352
11	Tofaş Oto. Fab.	0,6478873	36	İhlas Holding	0,4225352
12	Türk Telekom	0,6478873	37	Egeli&Co	0,3943662
13	Arçelik	0,6338028	38	Enka	0,3943662
14	Hürriyet Gzt.	0,6197183	39	İş Y. Men. Değ.	0,3802817
15	Petkim	0,6056338	40	Global Yatırım	0,3661972
16	Yapı ve Kredi Bank.	0,5915493	41	İhlas Ev Aletleri	0,3521127
17	Coca-Cola İçecek	0,5774648	42	İzocam	0,3380282
18	T. Halk Bankası	0,5774648	43	Yeşil GMYO	0,3380282
19	T.S.K.B.	0,5492958	44	Doğuş GYO	0,3239437
20	Doğan Holding	0,5352113	45	Vestel	0,3239437
21	Otokar	0,5211268	46	Yazıcılar Holding	0,3239437
22	Turcas Petrol	0,5211268	47	Park Elek.Madencilik	0,2957746
23	Doğuş Oto	0,5070423	48	Creditwest	0,2676056
24	Türk Traktör	0,5070423	49	Garanti Yat. Ort.	0,2676056
25	İş Finansal Kiralama	0,4929577	50	Pegasus	0,2676056

Tablo 2'ye göre,

1. Tablo 2'de görüldüğü gibi BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören 50 işletmeden %48'sini oluşturan 24 tanesinin entegre rapor skorun 0,50'nin üzerindedir. Bu sonuç bize, entegre raporlama ve entegre rapor kavramlarının yeni bir kavram olduğu Ülkemizde kurumsal işletmelerin entegre raporlamaya yakın raporlama yaptıkları, faaliyetlerini yürütürken ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerini dikkate aldıklarını, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde raporlama yaptıklarını göstermektedir. Bununla birlikte Endeks'teki 50 işletmenin

%52'sini oluşturan 26 işletmenin entegre rapor skoru 0,50'nin altında hesaplanmıştır.

2. TAV Havalimanları'nın 2014 yılına ait Faaliyet Raporu 0,84507 entegre rapor skoru ile entegre rapora en yakın yıllık rapordur.

3. Finansal bir kurum olan Garanti Bankası'nın faaliyet raporu 0,788732 entegre rapor skoru ile entegre rapora yakınlık bakımından 2.sırada yer almaktadır. Finansal hizmet sektöründe faaliyet göstermesine rağmen faaliyetlerinin çevresel ve sosyal etkileri konusunda hassas olan Garanti Bankası, IIRC İşletme Ağı'nda yer alan bir işletme olarak entegre raporlamayı da desteklemektedir.

4. Entegre rapor skoru 0,50'nin üzerinde olan işletmeler arasında 0,732394 skoru ile Şekerbank, 0,690141 skoru ile Albaraka Türk, 0,591549 skoru ile Yapı ve Kredi Bankası, 0,577465 skoru ile Türkiye Halk Bankası, 0,5492958 skoru ile T.S.K.B yer almaktadır. Endeks'te yer alan bankaların tamamının entegre rapor skoru 0,50'nin üzerindedir. Bu bankalar, hizmet sektöründe faaliyet gösteren finansal kurumlar olarak faaliyetlerinin sosyal ve çevresel etkilerini dikkate almakta ve raporlama yapmaktadır. Bu durumda, BDDK'nın düzenlemelerinin de etkisi olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Entegre raporlama, 2009 yılından itibaren dünya çapında birçok devlet, kurum, kuruluş ve akademisyen tarafından tartışılmaktadır. Galler Prensi'nin daveti sonucunda IFAC ve GRI işbirliği ile 2010 yılında kurulan IIRC, yaptığı çalışmalar sonucunda Aralık 2013'te Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi'ni yayınlamıştır.

“Entegre Raporlama: Türk İşletmelerinin Entegre Raporlamaya Bakışı Üzerine Bir Araştırma” başlıklı bu çalışma, entegre raporlamanın mevcut durumu ve geleceğinin incelenmesi, Ülkemizde entegre raporlamanın mevcut durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla yapılan inceleme ve analizler ile ulaşılan sonuçlar açıklanmaya çalışılmıştır.

Entegre raporlama, iç ve dış çevre unsurları dikkate alınarak, entegre düşünce ile işletmenin değer yaratma sürecinin kısa, özlü ve açık bir şekilde paydaşlara sunulmasına ilişkin raporlamadır.

Güney Afrika ve İngiltere Entegre raporlama konusunda öncü olan ülkeler olmalarına karşın dünya çapında pek çok ülke, kurum, kuruluş ve organizasyon entegre raporlamayı desteklemekte ve benimsemektedir. Bununla birlikte, dünya çapında entegre raporlama uygulamalarını teşvik etmek amacıyla güden IIRC, IFAC, GRI, CDP, Sticking Global Reporting Initiative, GISR, IFRS Foundation, UN Global Compact gibi diğer uluslararası organizasyonların desteğini almak için mutabakat anlaşmaları imzalamıştır. Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi'nin Aralık 2013'te yayımlandığı düşünüldüğünde, IIRC'nin yaptığı

çalışmalar ve diğer ulusal ve uluslararası organizasyonlardan aldığı destek ile entegre raporlama, kısa bir sürede dünya çapında büyük bir kabul görmüştür.

Bu çalışmada ele alınan bir diğer konu Ülkemizde faaliyet gösteren işletmelerin faaliyet raporlarının entegre raporlamaya yakınlığını incelemek olmuştur. Bu bağlamda BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören 50 işletme örneklem olarak seçilmiştir. Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi Kılavuz İlkeleri ve İçerik Öğelerinden oluşan ölçütler doğrultusunda, Endeksteki işletmelerin 2014 yılına ait yıllık faaliyet raporlarının entegre raporlamaya yakınlığı incelenmiştir. Hesaplanan entegre rapor skoruna göre, BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören işletmelerin %48'inin yıllık faaliyet raporunun entegre raporlamaya uygun olduğu tespit edilmiştir.

Entegre raporlamaya ilişkin Ülkemizde şu an için KGK, BDDK, SPK gibi düzenleyici kurumlar tarafından herhangi bir çalışma yapılmadığından, BİST Kurumsal Yönetim Endeksi'ndeki işletmelerin tarafımızdan hesaplanan entegre rapor skorlarının %48 olması çok da kötü bir sonuç değildir. Oranın %48 çıkmasının sebebi, 6102 sayılı T.T.K.'na dayanılarak hazırlanan "Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkındaki Yönetmelik" in Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi ile kısmen uyumluluk göstermesi olabilir. Bu Yönetmelik'e, bilgiler arası bağlantı, paydaşlarla ilişkiler, iş modeli, strateji ve kaynak tahsisi, genel görünüş, performans, hazırlık ve sunum temeline ilişkin düzenlemeler eklendiği takdirde %48 olan entegre rapor skorunun daha da artacağı, Ülkemizde faaliyet gösteren işletmelerin yıllık faaliyet raporlarının entegre rapora daha yakın olacağını düşünüyoruz.

Ülkemizde TKYD ve TÜSİAD'ın entegre raporlama konusundaki çalışmalarının var olduğu, BİST'in bu çalışmaları desteklediği bilinmektedir. Bununla birlikte Ülkemizin ilk entegre raporu olarak nitelendirilen rapor, 2015 yılında Argüden Yönetişim Akademi tarafından yayımlanmıştır. Ancak, mikro ekonomik ve makroekonomik açıdan gelişmenin desteklenmesi açısından, entegre raporlama gerek kamu kesimi gerekse özel işletmeler tarafından desteklenmelidir. Bu nedenle, Uluslararası Entegre Raporlama Çerçevesi'ne uygun olarak, KGK, SPK, BDDK gibi kurumların gerekli düzenlemeleri yapması, eksiklikleri gidermeleri, gerekirse eğitim vermeleri halinde Ülkemizde faaliyet gösteren işletmelerin etkin bir şekilde entegre rapor hazırlayabileceklerdir.

KAYNAKÇA

- Irc. 2011. Towards Integrated Reporting Communicating Value In The 21st Century. [Www.Theirc.Org/Wp-Content/Uploads/2011/09/Ir-Discussion-Paper-2011_Spreads.Pdf](http://www.theirc.org/Wp-Content/Uploads/2011/09/Ir-Discussion-Paper-2011_Spreads.Pdf) , (19.08.2014)
- Irc. (2013). International Integrated Reporting Framework. [Http://Integratedreporting.Org/Resource/International-Ir-Framework/](http://integratedreporting.org/Resource/International-Ir-Framework/) , (19.08.2014)
- Irc. (2014). Assurance On <Ir> An Exploration Of Issues. [Www.Theirc.Org/Wp-Content/Uploads/2014/07/Assurance-On-Ir-An-Exploration-Of-Issues.Pdf](http://www.theirc.org/Wp-Content/Uploads/2014/07/Assurance-On-Ir-An-Exploration-Of-Issues.Pdf) (14.08.2014)
- Irc. (2014). Assurance On <Ir> An Introduction To The Discussion. [Http://Www.Theirc.Org/Wp-Content/Uploads/2014/07/Assurance-On-Ir-An-Introduction-To-The-Discussion.Pdf](http://www.theirc.org/Wp-Content/Uploads/2014/07/Assurance-On-Ir-An-Introduction-To-The-Discussion.Pdf) (14.08.2014)
- Institute Rse Management. (2012). The Grenelle Iı Act In France: A Milestone Towards Integrated Reporting. [Www.Capitalinstitute.Org/Sites/Capitalinstitute.Org/Files/Docs/Institut%20rse%20the%20grenelle%20in%20act%20in%20france%20june%202012.Pdf](http://www.capitalinstitute.org/Sites/Capitalinstitute.Org/Files/Docs/Institut%20rse%20the%20grenelle%20in%20act%20in%20france%20june%202012.Pdf) (3.10.2015)
- Iodsa. (2016). King Iv Report On Corporate Governance For South Africa 2016. [Http://C.Yimcdn.Com/Sites/Www.Iodsa.Co.Za/Resource/Collection/684b68a7-B768-465c-8214-E3a007f15a5a/Iodsa_King_Iv_Report_-_Webversion.Pdf](http://c.yimcdn.com/Sites/Www.Iodsa.Co.Za/Resource/Collection/684b68a7-B768-465c-8214-E3a007f15a5a/Iodsa_King_Iv_Report_-_Webversion.Pdf) (26.11.2016)
- Iskander, M.R., Chamlou, N. (2000). Corporate Governance: A Framework For Implementation. Washington: World Bank Group. [Http://Www-Wds.Worldbank.Org/](http://www-wds.worldbank.org/) (15.08.2016)
- Oecd (2015). G20/Oecd Kurumsal Yönetim İlkeleri. [Https://Www.Oecd.Org/Daf/Ca/Corporate-Governance-Principles-Tur.Pdf](https://www.oecd.org/daf/ca/Corporate-Governance-Principles-Tur.Pdf) (15.08.2017)
- The Committee On The Financial Aspects Of Corporate Governance And Gee And Co. Ltd. (1992). The Financial Aspects Of Corporate Governance- Cadbury Raporu. [Http://Www.Ecgi.Org/Codes/Documents/Cadbury.Pdf](http://www.ecgi.org/Codes/Documents/Cadbury.Pdf) (15.08.2017)
- [Www.Pwc.Com/Gx/En/Audit-Services/Corporate-Reporting/Publications/World-Watch/Articles/Integrated-Reporting-Survey-How-Companies-Performed.Jhtml](http://www.pwc.com/gx/en/audit-services/corporate-reporting/publications/world-watch/articles/integrated-reporting-survey-how-companies-performed.jhtml), (12.02.2015)
- [Www.Theirc.Org/Yearbook2014/](http://www.theirc.org/Yearbook2014/) (14.08.2014)
- [Www.Theirc.Org/Yearbook.Org/](http://www.theirc.org/Yearbook.Org/) (27.01.2015).
- [Https://Www.Kap.Gov.Tr/Sirketler/](https://www.kap.gov.tr/Sirketler/) (5.12.2015)
- [Http://Examples.Integratedreporting.Org/Home](http://examples.integratedreporting.org/Home) (16.08.2017)
- [Http://Integratedreporting.Org/Ir-Networks/](http://integratedreporting.org/Ir-Networks/) (20.07.2016)
- [Http://Www.Bmfbovespa.Com.Br](http://www.bmfbovespa.com.br) (20.07.2016)
- Oecd (2004). Principles Of Corporate Governance (15.08.2015)

Ek 1. Araştırmada Ölçüt Olarak Kullanılan Entegre Raporlama İlkeleri

ARAŞTIRMADA ÖLÇÜT OLARAK KULLANILAN ENTEGRE RAPORLAMA İLKELERİ		Puan (1 veya 0)
KILAVUZ İLKELER		
1	3.3. kuruluşun stratejisi ve bunun, kuruluşun kısa, orta ve uzun vadede değer yaratma kabiliyetiyle ve sermaye öğelerini kullanımı ve etkileşimiyle nasıl bir ilgisi olduğu hakkında bilgi sağlanmalı	
	3.6. kuruluşun zaman içinde değer yaratma kabiliyetini etkileyen faktörlerin birleşimi, birbirleriyle olan ilişkileri ve aralarındaki bağımlılıkların bütünsel bir resmini sunmalı	
	3.8. Bilgiler arası bağlantı için kullanılan başlıca biçimler aşağıdaki öğeler arasındaki bağlantıları içerir:	
2	<ul style="list-style-type: none"> • İçerik Öğeleri. Entegre rapor İçerik Öğelerini bir bütün olarak kuruluşun faaliyetlerindeki dinamik ve sistemik etkileşimlerini yansıtan genel bir görüntüye bağlar. Örnek: <ul style="list-style-type: none"> · Mevcut kaynak aktarımı ve kuruluşun hedeflediği performansa ulaşmak için kaynakları nasıl birleştireceği veya başka yatırımlar yapıp yapmayacağı hakkında bir analiz · Yeni risk ve fırsatlar belirlendiğinde ya da geçmişteki performans beklenen şekilde gerçekleşmediğinde kuruluşun Stratejisinin nasıl duruma uyarlanacağına ilişkin bilgiler · Teknolojik değişimlerin hızındaki artış veya azalmalar, gelişen ve değişen toplumsal beklentiler ve gezegendeki kaynakların azalması gibi dış çevrede gerçekleşen değişimlerle kuruluşun stratejisinin ve iş modelinin ilişkilendirilmesi 	
3	• Dün, bugün ve yarın. Kuruluş tarafından geçmişten bugüne kadar olan dönemdeki faaliyetleri hakkında bir analiz yapılması	
4	• Sermaye öğeleri. Bu, sermaye öğeleri arasındaki bağımlılıklar ve takaslar ile bunların bulunabilirliğinin, kalitesinin ve satın alınabilirliğinin kuruluşun değer yaratma kabiliyetini nasıl etkilediğini kapsar.	
5	• Finansal bilgiler ve diğer bilgiler. Örneğin, aşağıdaki kalemler üzerindeki yansımalar: <ul style="list-style-type: none"> · Araştırma-geliştirme politikaları, teknoloji/bilgi birikimi veya insan kaynaklarına yapılan yatırımlar bakımından pazar payı veya beklenen gelir artışı · Çevre politikaları, enerji verimliliği, yerel toplumlarla işbirliği veya toplumsal sorunları aşmak için teknoloji kullanımı bakımından maliyetlerin düşürülmesi veya yeni iş fırsatları · Uzun vadeli müşteri ilişkileri, müşteri memnuniyeti veya itibar bakımından gelir ve kar artışı. 	
6	• Nicel ve nitel bilgiler. KPI'ların yapılan açıklamaların bir parçası olarak sunulması, nitel ve nicel bilgileri birbirine bağlamada etkili bir yol olabilir.	
7	• Yönetim bilgileri, yönetim kurulu bilgileri ve kuruluş dışından rapor edilen bilgiler.	
8	• rapordaki bilgiler, kuruluşun diğer bildirimlerindeki bilgiler ve diğer kaynaklardan gelen bilgiler.	

9	3.10. kuruluşun temel paydaşlarıyla kurduğu ilişkilerin doğası ve kalitesi hakkında bilgi sağlamalı ve kuruluşun paydaşların meşru ihtiyaç ve isteklerini ne ölçüde anladığını, hesaba kattığını ve karşıladığını göstermelidir.	
10	3.17. kuruluşun kısa, orta ve uzun vadede değer yaratma kabiliyetini önemli ölçüde etkileyen konular hakkında bilgi vermelidir.	
11	3.36. rapor kısa ve öz olmalıdır.	
12	3.39. olumlu ya da olumsuz tüm maddi hususları dengeli ve maddi hata içermeyecek bir şekilde içermelidir.	
13	3.54. rapordaki bilgiler: • Zaman içinde tutarlı bir temele dayalı olarak • Kuruluşun kendi zaman içinde değer yaratma kabiliyeti açısından, diğer kuruluşlarla karşılaştırılmasına olanak sağlayacak şekilde sunulmalıdır.	
İÇERİK ÖGELERİ		
14	4.5. Bir entegre rapor kuruluşun misyonunu ve vizyonunu belirler ve	
15	aşağıdakiler gibi konuları tanımlayarak gereken bağlamı sağlar: Kuruluşun: Kültürü, etik ilkeleri ve değerleri	
16	Mülkiyet ve faaliyet yapısı	
17	Temel faaliyetleri ve pazarları	
18	Rekabet yapısı ve pazar konumu	
19	Değer zinciri içindeki konumu	
20	• Özellikle önceki dönemlere göre yaşanan büyük değişimleri vurgulayan önemli nicel bilgiler (örneğin çalışan sayısı, gelir, kuruluşun faaliyet gösterdiği ülke sayısı)	
21	4.7. • Başlıca paydaşların meşru ihtiyaç ve istekleri	
22	• Ekonomik denge, küreselleşme ve endüstri trendleri gibi makro ve mikro ekonomik koşullar	
23	• Rakiplerin görece güçlü ve zayıf yanları ve müşteri talebi gibi pazar güçleri	
24	• Teknolojik değişimin hızı ve etkisi	
25	• Nüfus ve demografik değişimler, insan hakları, sağlık, fakirlik, toplumsal değerler ve eğitim sistemleri gibi toplumsal konular	
26	• İklim değişikliği, ekosistem kaybı ve gezegenin sınırlarına ulaşılması sonucu ortaya çıkan kaynak açıkları gibi çevresel konular	
27	• Kuruluşun faaliyet gösterdiği yasal ve düzenleyici ortam	
28	• Kuruluşun faaliyet gösterdiği ülkedeki ya da kuruluşun stratejisini uygulama kabiliyetini etkileme ihtimali olan başka ülkelerdeki siyasi ortam.	
29	4.9. Bir entegre rapor aşağıdakiler gibi konuların kuruluşun değer yaratma kabiliyetiyle nasıl bağlantılı olduğu hakkında bilgi sağlar: • Kurumsal yönetim sorumlularının becerileri ve farklı yönleri (örneğin insanların geçmişi, cinsiyeti, liyakati ve deneyimi) dahil olmak üzere kuruluşun liderlik yapısı ve yasal gereklilikler	
30	• kuruluşun kültürünü oluşturmak ve izlemek için kullanılan spesifik süreçler	
31	• Kuruluşun kültürünün, etik ilkelerinin ve değerlerinin başlıca paydaşlarla ilişkiler dahil olmak üzere sermaye öğelerini kullanımına ve bunları etkilemesine nasıl yansıtıldığı	
32	• Kuruluşun yasal gereklilikleri aşan kurumsal yönetim uygulamaları yürütüp yürütmediği	
33	• Kurumsal yönetim sorumlularının yenilikçiliği teşvik etmek ve hayata geçirmek için üstlendiği sorumluluk	

34	• Ücret ve teşvikler ile kısa, orta ve uzun vadede değer yaratma arasında ve bunların kuruluşun sermaye öğelerini kullanması ve etkilemesi üzerinde nasıl bir bağlantı kurulduğu.	
35	4.13. İş modeli açıklamasının etkinliğini ve okunabilirliğini güçlendiren özellikler şunlardır: • İş modelinin temel öğeleri hakkında net bir açıklama	
36	• Temel öğeleri vurgulayan basit bir şema ve bunu desteklemek üzere bu öğelerin kuruluş açısından ilgisi hakkında net bir açıklama	
37	• Kuruluşun içinde bulunduğu koşullara uygun, mantıklı bir metin akışı	
38	• Başlıca paydaşlar ile dış çevreyi etkileyen diğer bağımlılıklar (örneğin ham madde) ve önemli faktörler hakkında açıklama	
39	• Strateji, risk ve fırsatlar ve performans (KPI'lar ile maliyetlerin düşürülmesi ve gelirler gibi mali konular vb.) gibi diğer İçerik Öğelerinin kapsamında ele alınan bilgilere yönlendiren bağlantılar.	
40	4.14. Bir entegre rapor, temel girdilerin kuruluşun bağlı olduğu sermaye öğeleriyle nasıl bir ilgisi olduğunu veya iş modelinin sağlamlığı ve esnekliğini anlama açısından önemli oldukları ölçüde kuruluş için bir farklılaşma kaynağı olduğunu gösterir.	
41	4.16. Bir entegre raporda temel iş faaliyetleri açıklanır. Aşağıdakileri içerebilir: • Kuruluş pazarda kendisini nasıl farklılaştırıyor(örneğin ürün farklılaşması, Pazar segmentasyonu, teslimat kanalları ve pazarlama)	
42	• İş modeli ilk satış noktasından sonra gelir yaratmaya ne ölçüde dayalı (örneğin genişletilmiş garanti anlaşmaları veya ağ kullanım ücretleri)	
43	• Kuruluş, yenilikçilik ihtiyacına nasıl yaklaşıyor	
44	• İş modeli değişime uyum sağlamak için nasıl tasarlanmıştır.	
45	4.17. Önemli olması halinde bir entegre raporda süreç iyileştirme, çalışan eğitimi ve ilişki yönetimi gibi girişimlerin kuruluşun uzun vadedeki başarısına olan katkısı da ele alınabilir.	
46	4.18. Bir entegre raporda kuruluşun temel ürün ve hizmetleri tanımlanır. Bunlar, önem seviyelerine göre iş modeli açıklaması içinde ele alınması gereken yan ürünler ve atıklar (emisyonlar dahil) gibi diğer çıktılar da olabilir.	
47	4.19. Bir entegre raporda aşağıdakiler gibi temel sonuçlar açıklanır: -İç sonuçlar (örneğin çalışanların morali, kuruluşun itibarı, gelirler ve nakit akışı) ve	
48	-dış sonuçlar (örneğin müşteri memnuniyeti, vergi ödemeleri, marka sadakati, toplumsal ve çevresel etkiler)	
49	- Olumlu sonuçlar (yani sermaye öğelerinde net artışla sonuçlanan ve dolayısıyla değer yaratanlar) ve	
50	- olumsuz sonuçlar (yani sermaye öğelerinde net azalmayla sonuçlanan ve dolayısıyla değeri azaltanlar).	
51	• Risk ve fırsatların spesifik kaynağı (iç, dış ya da yaygın şekilde bu ikisinin karışımı).	
52	• Kuruluş, risk veya fırsatın gerçekleşme ihtimalini ve gerçekleşmesi halinde etkisinin büyüklüğünü değerlendirir.	
53	• İlişkili stratejik amaçların, stratejilerin, politikaların, hedeflerin ve KPI'ların belirlenmesi dahil olmak üzere temel riskleri azaltmak veya yönetmek ya da temel fırsatlardan değer yaratmak için alınan önlemler.	
54	4.28. Bir entegre raporda genellikle aşağıdaki hususlar tanımlanır: • Kuruluşun kısa, orta ve uzun vadedeki stratejik amaçları	
55	• Bu stratejik amaçlara ulaşmak için uyguladığı ya da uygulamayı planladığı stratejiler	

56	• Stratejisini uygulamak için gereken kaynak aktarımı planları	
57	• Kısa, orta ve uzun vadede başarıları ve hedeflenen sonuçları nasıl ölçüleceği.	
58	4.29. aşağıdaki öğelerin açıklanmasını içerebilir: • Kuruluşun stratejisi ve kaynak aktarımı planları ile diğer İçerik Öğelerinin kapsamında olan bilgiler arasındaki bağlantı ve: Strateji ve kaynak aktarımı planlarının iş modeliyle ne ölçüde ilgili olduğu ve kuruluşun değişime uyum sağlama kabiliyetini anlamak açısından seçilen stratejileri uygulamak için iş modelinde yapılması gerekebilecek değişiklikler Strateji ve kaynak aktarımı planlarının dış çevreden ve tanımlanan risk ve fırsatlardan nasıl etkilendiği ve bunlara nasıl yanıt verdiği Strateji ve kaynak aktarımı planlarının öğelerini ve bu sermaye öğeleriyle ilgili risk yönetimi düzenlemelerini nasıl etkilediği	
59	• Kuruluşun rekabette avantajlı olmasını ve değer yaratmasını sağlayan aşağıdakiler gibi farklılaşma unsurları: yenilikçiliğin rolü, kuruluşun fikri sermaye öğelerini nasıl geliştirdiği ve kullandığı, rekabette avantajlı olmak için çevresel ve toplumsal konuların kuruluşun stratejisine ne ölçüde dahil edildiği	
60	• Strateji ve kaynak aktarımı planlarını formüle ederken kullanılan paydaş etkileşiminin temel özellikleri ve bulguları.	
	4.31. Bir entegre raporda performans hakkında nitel ve nicel bilgiler yer alır ve aşağıdakiler gibi konuları içerebilir:	
61	• Hedefler ve risk ve fırsatlar açısından nitel göstergeler ile bunların önemi, etkileri ve bunların oluşturulmasında kullanılan yöntem ve varsayımlar hakkında açıklamalar	
62	• Değer zincirinin üst ve alt seviyelerindeki sermaye öğeleri üzerindeki etkiler dahil olmak üzere kuruluşun sermaye öğeleri üzerindeki (pozitif ve negatif) etkileri	
63	• Temel paydaş ilişkilerinin durumu ve kuruluşun temel paydaşların meşru ihtiyaç ve isteklerine nasıl yanıt verdiği	
64	• Geçmiş ile mevcut performans arasındaki ve mevcut performans ile kuruluşun genel görünüşü arasındaki bağlantılar.	
	4.35. Bir entegre raporda normalde zaman içinde beklenen değişiklikler vurgulanır ve aşağıdaki hususlar hakkında yapılan güvenilir ve şeffaf analizlerle elde edilen bilgiler sağlanır:	
65	• Kuruluşun kısa, orta ve uzun vadede dış çevresinde karşılaşması muhtemel durumlar hakkındaki beklentileri	
66	• Bunun kuruluşu nasıl etkileyeceği	
67	• Kuruluşun halihazırda karşısına çıkması muhtemel kritik zorluklara ve belirsizliklere yanıt vermek için nasıl teşkilatlandı.	
68	4.38. Bir entegre raporda ayrıca başlıca göstergeler, KPI'lar veya hedefler, tanınmış dış kaynaklardan edinilen ilgili bilgiler ve hassasiyet analizleri yer alabilir.	
69	4.41. Bir entegre rapor, raporun hazırlık ve sunum temelini aşağıdakileri içerecek şekilde açıklar: • Kuruluşun önemlilik belirleme sürecinin bir özeti	
70	• Raporlama sınırı ve nasıl belirlendiği hakkında bir açıklama	
71	• Maddi konuları nitelemek veya değerlendirmek için kullanılan başlıca çerçevelerin ve yöntemlerin bir özeti	

NOT: İşletmelerin yıllık faaliyet raporunun yukarıdaki tabloda verilen ölçütlere uygunluğunun değerlendirilmesi için kukla değişkenlerden yararlanılmıştır. Her bir ölçüt için işletme tarafından yıllık faaliyet raporunda açıklama yapılmış ise incelenen rapora 1 puan, açıklama yapılmamış ise incelenen rapora 0 puan verilmiştir.

SUMMARY

Corporate governance system has become essential to solve the proxy problem that emerges from the separation of business ownership and management. Corporate governance is the system which composes management structure to protect the rights and interests of shareholders and all other stakeholders, in line with equality, responsibility, transparency and accountability principles. Corporate reports are tools used by businesses in ensuring transparency and accountability.

Business offers financial and non-financial information to the information user relating to operating results through financial reports, environmental, social and governance reports, Corporate Social Responsibility Report, sustainability reports. Each of these reports are prepared and submitted separately. However, since 2009, opinion that financial and non-financial information should be presented integrated format in single report has begun to be dominated. Due to this opinion, studies were done by many institutions and organizations primarily IIRC. After studies, integrated reporting has been recognized as a new approach in corporate reporting.

The purpose of this study is examining the integrated reporting, analysis of integrated reports that selected from the best examples of integrated reporting worldwide, determine the current status of integrated reporting in our Country. In accordance with this purpose, it was tried to give information about the corporate governance, integrated reporting, frameworks that shaped integrated reporting and integrated report, components of the integrated report; it was tried to present the current situation and the future of integrated reporting; the content analysis was conducted on examples of integrated reporting that received from IIRC Database. The current situation of the integrated reporting in our country was tried to be determined with analysis on the annual reports of the companies in the BIST Corporate Governance Index. As a result of the examination and analysis, it was observed that Integrated reporting is rapidly accepted worldwide; Preparing integrated reports mandated in South Africa, France, Denmark; It has been identified that the annual report of %48 businesses in BIST Corporate Governance Index is compatible with integrated reporting.